

CENTRE DE LECTURA REUS 1859

El Centre de Lectura censura

Autor: Biel Ferrer Puig

Data de publicació: 03-06-2022

El professor de Llengua i Literatura Catalanes Biel Ferrer denuncia la censura que el Centre de Lectura de Reus va exercir perquè no es pogués presentar a la seva entitat el llibre d'En Jordi Bilbeny «Cristòfor Colom i l'Amèrica Catalana»

Facta, non verba. Vet aquí, doncs, els fets, explicats fil per randa, relacionats amb la censura i l'actuació arbitrària del president i del Consell Directiu de l'entitat.

U: Quan el president d'una entitat cultural confon la biblioteca de l'entitat amb el menjador de casa seva, amb el despatx de la batllia de la casa de la vila o amb la sala de reunions del partit polític, el president i els socis de l'entitat tenen un problema gros perquè la biblioteca és de l'entitat, no és pas la seua particular, i la propaganda partidista no hi és, doncs, pertinent: "En gran part, el PSC creu en el dret a decidir".

Sobretot, si els Estatuts d'aquesta entitat diuen el que diuen, si els socis de l'entitat els tenen en compte i si els òrgans de l'entitat que n'han de vetllar el compliment correcte fan la feina que els pertoca.

Dos: Quan el Consell Directiu d'una entitat prohibeix la presentació d'un llibre sobre la Història del país del qual l'entitat se suposa que en forma part, el Consell Directiu i els socis de l'entitat ja tenen dos problemes grossos, sobretot si aquest llibre s'ha pogut presentar en altres indrets tan respectables, dignes i nobles com, per exemple, la Sala d'Actes del Centre d'Amics de Reus o la Sala Gran del Castell de Santa Coloma de Queralt: Cristòfor Colom i l'Amèrica catalana.

I també si en va poder parlar, ja fa uns cent anys, l'historiador i director de la Biblioteca Nacional del Perú, Luis Ulloa, a l'Ateneu Barcelonès i al Centre Excursionista de Catalunya, de la mateixa qüestió: Cristòfor Colom fou català. La veritable gènesi del descobriment

Tres: El tercer problema gros de l'entitat s'esdevé quan el Consell Directiu veta, ad hominem, el lector d'un poema. Un poema! Quin tip de riure! Que ridículs que arriben a ser, pensa el vetat, beneficiari de l'excomunicació, que hi hauria llegit, per exemple, aquests savis versos de Poema inacabat de Gabriel Ferrater: 'Qui no sempre papa falòrnies / no pot deixar de descobrir / com a menys tot se'n va venint, / i així, Reus és un poble cínic. / Tenint-lo lluny, el dic magnífic'.

A l'Ajuntament, li censuren la cigarreta i, al Centre de Lectura, el lector. Pobre Ferrater en mans dels censors Peret i Mandinga associats! La censura és l'acció arbitrària de reprendre els altres per llur conducta, llurs obres, i representa una limitació autoritària de la llibertat de pensament i d'expressió. La repressió deguda a la censura tingué una repercussió civil immediata a partir de la Inquisició a finals del segle XV.

Al segle XX, la dictadura de Primo de Rivera la tornà a implantar i el Franquisme la va tornar a imposar. Ara, en ple segle XXI, el president i el Consell Directiu de l'entitat fan com aquella gent que truquen de matinada. No val la pena, doncs, dedicar ni una ratlla més a enraonar d'aquesta mena de monarquia borbònica que la governa: val més preparar l'alternativa ben lluny d'aquest paisatge decrepit per a quan tot hi estigui podrit del tot. Sense victimisme, amb l'esperança d'una regeneració democràtica imprescindible.

Ja se sap que, als qui hi manen, els entrarà per un ull i els sortirà per l'altre. I diran: i què? Doncs res: el rodolí del títol i el del sumari d'aquest escrit, és a dir, u, dos, tres... O, si ho preferiu amb un registre més culte, aquestes paraules del shakespearà Coriolà, traduït per Ferrater: 'Meneni: Però, amics, honrats veïns, que voleu anar al desastre? Ciutadà 2: No hi podem anar, senyor: ja hi som'.

Biel Ferrer Puig,
filòleg i professor de Llengua Catalana i Literatura,
institut Gabriel Ferrater de Reus.